

Scenariusz zajęć:

Droga do domu

Scenariusz przeznaczony jest dla uczniów z trudnościami w zakresie wyodrębniania, identyfikowania i różnicowania samogłosek występujących w różnych pozycjach w wyrazie. Zadania uwzględnione w scenariuszu prowokują ucznia do określania samogłosek w nagłosie, wygłosie oraz śródgłosie wyrazów, a także przyporządkowywania układu samogłosek do wyrazów. Nazwa scenariusza z kolei pochodzi od zadania polegającego na tym, by rozwiązać zagadki i doprowadzić dzieci do ich domów, sugerując się układem samogłosek w wyrazach będących nazwami obiektów mijanych po drodze. Realizacja scenariusza wraz z kartą pracy pozwala rozwijać świadomość i sprawność fonologiczną. Wpływa również na rozwój mowy i komunikacji w zakresie semantyki i gramatyki.

Temat: Samogłoski – twórcy wyrazów.

Cele:

1. Doskonalenie umiejętności fonologicznych.
2. Rozwijanie słownika.

Materiały:

- lista samogłosek (Załącznik 1);
- lista wyrazów (Załącznik 2, 3 i 4);
- obrazki (Załącznik 5);
- kartoniki z parami samogłosek odzwierciedlające ich układ w wyrazie (Załącznik 6);

- karta pracy „Droga do domu” (dostępna w oddzielnym pliku).

Wskazówka metodyczna: W przypadku pracy z dziećmi słabowidzącymi rezygnujemy z wykorzystania karty pracy.

Proponowany przebieg zajęć

Wprowadzenie do zajęć

Prowadzący rozpoczyna zajęcia od przypomnienia uczniowi, które głoski nazywamy samogłoskami. Rozmowa o samogłoskach obejmuje przypomnienie graficznej formy samogłosek a, a, e, e, o, u, ó, i, y oraz podkreślenie funkcji, jaką samogłoski pełnią w wyrazie – tworzenie sylab. Zajęcia przeprowadzane według scenariusza są podzielone na kilka części. Następnie przeprowadzamy z uczniem ćwiczenia słuchowe polegające na określaniu samogłosek w nagłosie, wygłosie oraz śródgłosie (lista wyrazów w załączniku do scenariusza).

Wskazówki metodyczne: Materiał bazuje na bodźcach słuchowych. Należy zwrócić szczególną uwagę na wyraźną artykulację głosek oraz ustawienie nauczyciela względem uczniów w taki sposób, by dzieci widziały usta prowadzącego. W czasie zajęć nauczyciel reaguje na błędne odpowiedzi i pomaga uczniowi w przeprowadzeniu poprawnej operacji fonologicznej.

Zajęcia właściwe

1. „Sprawne uszko”

Zadaniem ucznia jest wysłuchanie samogłosek w nagłosie, czyli na początku wyrazu, oraz wskazanie odpowiedniej litery.

Nauczyciel kolejno podaje wyrazy z listy (Załącznik 2). Uczeń głośno nazywa wyodrębnioną samogłoskę i wskazuje jej graficzną postać, korzystając z wydrukowanych samogłosek (Załącznik 1).

agrafka, okulary, ekran, igła, elf, aparat, okno, ulica, indyk, ul

2. „Koniec i bomba”.

Zadaniem ucznia jest wysłuchanie samogłosek w wygłosie, czyli na końcu wyrazu, oraz wskazanie odpowiedniej litery.

Nauczyciel kolejno podaje wyrazy z listy (Załącznik 3). Uczeń głośno nazywa wyodrębnioną samogłoskę i wskazuje jej graficzną postać, korzystając z wydrukowanych samogłosek (Załącznik 1).

palce, żaba, buty, dziecko, maki, koty, kura, raki, świece, ucho

3. „Powiedz, kotku, co jest w środku”

Zadaniem ucznia jest wysłuchanie samogłosek w śródgłosie, czyli w środku wyrazu, oraz wskazanie odpowiedniej litery.

Nauczyciel kolejno podaje wyrazy z listy (Załącznik 4). Uczeń głośno nazywa wyodrębnioną samogłoskę i wskazuje jej graficzną postać, korzystając z wydrukowanych samogłosek (Załącznik 1).

miś, but, mak, byk, dach, mech, ryś, sum, lis, dom, lek, kot

4. „Obrazkowe zagadki”

Zadaniem ucznia jest wyodrębnienie samogłosek w nazwach obrazków, które pokaże nauczyciel.

Nauczyciel kolejno pokazuje obrazki dołączone w materiałach (Załącznik 5). Uczeń głośno nazywa wyodrębnione samogłoski i wskazuje układ samogłosek w wyrazie (Załącznik 6).

Obrazki – balon, wagon, piłka, miska, koty, lody, buda, kura, rower, młotek

Układy samogłosek: a–o, i–a, o–y, u–a, o–e

5. Karta pracy „Droga do domu”

Uczeń wykonuje kartę pracy „Droga do domu”, w której należy doprowadzić dzieci do ich domów, sugerując się układem samogłosek w wyrazach będących nazwami desygnatów mijanych po drodze.

Układ ten musi być taki sam jak układ samogłosek w imieniu każdego z dzieci uwzględnionych w zadaniu.

- Nauczyciel daje uczniowi wydrukowaną kartę pracy, podając instrukcję do niej.
- „Popatrz, to jest Julka, Tomek i Hela. Doprowadź dzieci do ich domów. Drogę każdego z dzieci wskażą ci wyrazy, w których układ samogłosek jest taki sam jak w ich imionach”.

- Uczeń nazywa kolejne obrazki na karcie pracy i wyodrębnia samogłoski w wyrazie, głośno je wypowiadając.
- Nauczyciel podaje informację zwrotną. W wypadku nieprawidłowej odpowiedzi nauczyciel reaguje i pomaga uczniowi w przeprowadzeniu poprawnej operacji fonologicznej (koryguje pomyłkę ucznia lub naprowadza na prawidłową odpowiedź).

Zakończenie

Nauczyciel podsumowuje zajęcia, podając uczniowi informację zwrotną dotyczącą jego umiejętności związanych z dokonywaniem analizy sylabowej oraz inwersji sylabowej. Nauczyciel powinien wskazać uczniowi, z czym sobie radzi dobrze, a co należy jeszcze ćwiczyć.

Załącznik 1. Samogłoski

a	ą	e	ę	o
u	ó	i	y	A
E	O	U	I	Y

Załącznik 2. Lista wyrazów do ćwiczeń wysłuchiwania samogłosek w nagłosie

agrafka, okulary, ekran, igła, elf, aparat, okno, ulica, indyk, ul

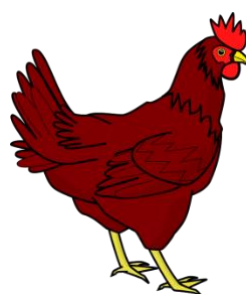
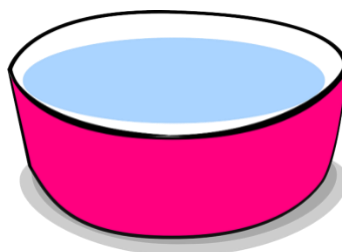
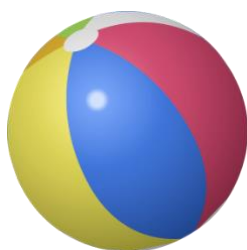
Załącznik 3. Lista wyrazów do ćwiczeń wysłuchiwania samogłosek w wygłosie

palce, żaba, buty, dziecko, maki, koty, kura, raki, świece, ucho

Załącznik 4. Lista wyrazów do ćwiczeń wysłuchiwania samogłosek w śródgłosie

miś, but, mak, byk, dach, mech, ryś, sum, lis, dom, lek, kot

Załącznik 5

Załącznik 6

a-o	i-a	o-y
u-a	o-e	